



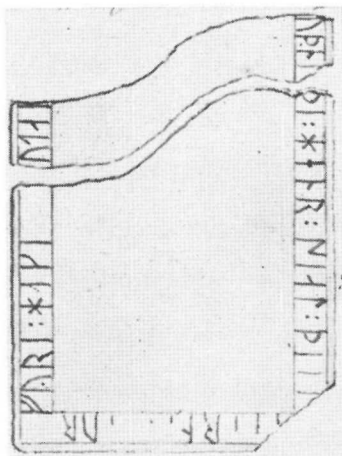


Fig. 41. G 43. Havdhems kyrka.  
Efter teckning av C. G. Hifeling.

djupa, likaväl utnötte på flere ställen». v. Friesen: »Ristytan mycket vitt-rad och gropig. Endast få runor kunna fullt säkert läsas.»

Inskrift (med det inom [ ] supplerat efter äldre läsningar):

... u[p·]n[ape] : henar : [sial] : b[ip] ... -- ri ... - [t]ur ... [f]yri :

hi ... ta- ...

»... Gud nåde hennes själ. Bedjen ... för henne ...»

Till läsningen: Av **l u** finns endast nedre delen. Det föregående **k** och **2 p** äro helt borta. **3 n** är den enda runa av följande ord, som finns i behåll. 7–10 **henar** tydligt; djupt huggna runor.

Linnæus (1741): ... **up·nape : henr : sial : bip ... iarnoptu ri fyri hene ...** — Hifeling (1799): ... **up n-pi : henr : sial : p--- ... ---rn ... -ur fyri : haki ... uta- ...** — C. Säve (1844): ... **up n-pi : henar : sial : p ... r-o ... ur ... fyri : : kier ... sta ...**

#### 44. Havdhems kyrka.

Litteratur: L 1781, S 154. N. J. Ekdahl, Resa till Gotland 1826 (ATA), s. 11.

N. J. Ekdahl omnämner i sin reseberättelse år 1826 en gravhäll i Havdhems kyrka, som icke är känd genom någon annan källa: »På en grafsten i kyrkan. runorna i en cirkel:

+ **akopk : liat : kira ... nabu : pan : sum : bipin : furir : imiana : itin : balir : - ni : runa : atbik : botuiþi : -uli :** »

»... lät göra ... Den som beder för ... Pater noster ... Botvid ...»

L 1781 återger Ekdahls läsning. S 154 hänvisar till L 1781; Säve har icke återfunnit stenen. Den har också förgäves sökts av v. Friesen 1922 och av Wessén 1945 och 1961.

Inskriften har tydligen varit rätt svårläst. Ekdahls text har sannolikt flera fel, vilka omöjliggöra en sammanhängande tolkning.

Inskriften har innehållit en uppmaning att bedja Pater noster för den dödes själ. Jfr ovan G 35.

Om namnet *Botviþr* Botvid se G 64.

#### 45. Almungs, Havdhems sn. Nu i Statens Historiska Museum.

Pl. 86.

Litteratur: VHA Akad:s protokoll 15/4 1873 (ATA); SHM Inventarium nr 4945; G. Stephens, Old Northern Runic Monuments 3 (1884), s. 256; H. Hildebrand i Månadsbladet 1890, s. 128 f.; B. Salin, De nordiska guldbrakteaterna (i: ATS 14: 2, 1895), s. 18, 50, 102; S. Bugge i Norges Indskrifter med de ældre Runer 1, s. 100 (1892), 173 (1894), jfr tillägg (av M. Olsen) 3, s. 229 (1923); S. Bugge i Aarbøger 1905, s. 201, 324; O. v. Friesen, Anteckningar 1934 (UUB); B. Nerman, Die Völkerwanderungszeit Gotlands (1935), s. 63; W. Krause, Runeninschriften im älteren Futhark (1937), s. 469 Anm.; S. B. F. Jansson, Gotlands runinskrifter (i: Boken om Gotland 1, 1945), s. 144.

Äldre avbildningar: O. Sörling, teckning (i Salin a. a. s. 18 fig. 33, s. 50 fig. 63); foto ATA (Nerman a. a. Taf. 31 fig. 334).